

Menyasszony a kávéházban

Hajnal felé – abban az időben, mikor a kávéházi székeket az asztalokra rakják és söpörni kezdenek – bejő a pesti, körüti kávéházba egy fiatal hadnagy, egy leánnyal. A hadnagy hadifelszerelésén, a tiszti zsákján és a látcsövén látszik, hogy az arcvonalra indul. Valószínűen a reggeli vonatot várja. Kísérője, a leány, különösen van öltözve. Sem kalapja, sem fátyola, hajadonfótt rohant az utcákon, kibontott, sötéte hajjal, fehér ruhában, fehér cipővel. Ujjain szikráznak a briliánsok. Nagyon sok gyűrűje van. De nem tudni, a gyémántok hamisak-e vagy sem. Lehet, hogy most kelt fel az ágyából, valaki megkopogtatta az ablakát, és onnan ugrott ki, egyenesen a lovagja karjába, erre a hajnali búcsúra. Konyakot isznak mind a ketten, gyorsan. Egymás után gyűjtanak a cigarettákra. A nő hadarva beszél. Néha hátraveti a fejét, trágár taglejtéssel, mint az utcai leányok. Aztán látjuk, hogy a két szeméből eszelős könnyek gördülnek. Feleség ez vagy szerető? Leány vagy asszony? Cseléd, aki felöltözött a kisasszonya ruhájába, vagy bolondos naiva, színésznő, aki egy arisztokrata hölgyet játszik, vagy egy arisztokrata hölgy, aki beül a kávéházba, életében először, a történelem rendbontó parancsára? Nem tudjuk, és sohase tudjuk majd meg. A rendezés hősi és nagystílusú. Künn utolsó lobbant a citromsárga, áprilisi telihold. Nem is kávéházi vendégeknek látszanak, csak színészeknek, akik a tragédia utolsó jelenetét játsszák. Úgy isszák a konyakot, a színes likőröket, mint a színpadon szokás. Szavuk egészen valószínűtlen. Talán csak mímelik a beszédet. Nem is kérik a pincért, az asztalra vetnek egy húszkoronást, a színpadi bankót, és elmennek. Mert szól a történelem csengője. Vége a felvonásnak.

(*A Hét*, 1915. május 2. – *F*, 150. old.)